

Antykryzysowy pakiet Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

Na początku marca 2009 r. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego opracowało antykryzysowy pakiet, mający na celu przyspieszenie i ułatwienie wydatkowanie Funduszy Europejskich.

Oto jego założenia:

I. Zaliczki dla wszystkich

12 lutego 2009 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego, które zniosło ograniczenia w pozyskiwaniu zaliczek dla beneficjentów starających się o dotację z UE. Nowo przyjęte przepisy umożliwiają wypłacanie zaliczek wszystkim, także przedsiębiorcom. Zwiększa to dostęp do środków na finansowanie projektów i obniża koszty ich pozyskania, a co za tym idzie przyspiesza tempo realizacji inwestycji.

II. Skrócenie procedur

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego przygotowuje wytyczne, zarządzenia i zalecenia mające na celu standaryzację procedur pozyskiwania pieniędzy z UE.

Wprowadzona zostanie standaryzacja sposobu i szybkości realizacji poszczególnych procesów związanych z wdrażaniem funduszy. Skrócony i ujednolicony zostanie termin rozpatrywania wniosków beneficjentów i rozliczania projektów. Dzięki temu zmniejszy się czas pomiędzy wypłatą środków z budżetu na rzecz projektodawcy, a ich zwrotem z Komisji Europejskiej. Korzyści osiągnie i beneficjent, i budżet państwa.

III. Rozliczysz - wnioskuj

Zmieniamy procedurę przekazywania środków na finansowanie programów unijnych z rezerwy celowej (integracyjnej) budżetu państwa. Przekazanie kolejnej transzy środków będzie szybsze, ale zależy będzie od rozliczenia środków uzyskanych wcześniej, tak aby można było przedstawić wydane kwoty do odzyskania z KE. Zalety tego rozwiązania:

1. Prostsza procedura: rozliczyłeś jedną transzę – automatycznie dostajesz następne środki.
2. Ulga dla budżetu: uruchamiając krajowe środki budżetowe, wiemy, że zostaną wkrótce rozliczone, a my będziemy mogli w szybkim tempie rozliczyć do KE i uzyskać zwrot do budżetu państwa.
3. Szybsze rozliczanie transz to więcej środków odzyskanych z KE.

IV. Przeplwy kontrolowane

Zmieniamy sposób przekazywania samorządom dotacji rozwojowej na Regionalne Programy Operacyjne. Kolejne transze środków budżetowych udzielane będą dopiero wtedy, kiedy samorzady zwrócą się do KE z prośbą o poświadczenie już poniesionych wydatków z poprzednich transz (tzw. certyfikacja).

Dzięki temu z budżetu będą wypływać tylko środki w wielkości realnie samorządom potrzebnej. Przekazane pieniądze będą zasilać gospodarkę, a nie „leżeć” na kontach samorządów. MRR będzie mogło sprawdzić zasadność przekazywanych kwot na podstawie

ilości zawartych umów i złożonych wniosków o płatność.

V. Dodatkowe fundusze dla najlepszych

Wprowadzamy konkurencję pomiędzy programami – najszybciej i najefektywniej realizowane mogą liczyć w 2011 r. na dodatkowe, rezerwowe środki liczące ponad 1,3 mld euro. Te środki przeznaczymy przede wszystkim na działania silnie prorozwojowe, zwiększające potencjał gospodarczy kraju.

VI. Nagrody za efektywność

Będziemy na bieżąco sprawdzać i oceniać efektywność działania instytucji zaangażowanych we wdrażanie unijnej pomocy. Wprowadzamy system mobilizowania i motywowania m.in. poprzez uzależnienie wysokości wynagrodzeń urzędników, od stopnia skuteczności wdrażania funduszy i realizacji nałożonych planów.

VII. Duże projekty - szybszy zwrot wydatków

Tzw. „projekty duże” muszą być zatwierdzone przez Komisję Europejską. Czekanie na decyzję przez wiele miesięcy blokuje unijne współfinansowanie, a w tym czasie wydatki na te inwestycje idą z budżetu państwa.

W ślad za ostatnimi zmianami w prawie unijnym wprowadziliśmy możliwość podpisania umowy z beneficjentem oraz zwrotu poniesionych wydatków jeszcze przed wydaniem decyzji przez KE. Do zawarcia umowy wystarczy dobrze przygotowany wniosek o dofinansowanie. W przypadku dużych projektów realizowanych przez instytucje rządowe (np. budowa dróg i autostrad), dzięki temu rozwiązaniu budżet państwa uzyska zwrot dotychczas poniesionych wydatków.

VIII. Pieniądze z Unii muszą pracować

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego przygotowało informację o możliwości wykorzystania powyższej zasady do zastosowania w ramach poszczególnych programów, która po uzgodnieniach zostanie przekazana do Instytucji Zarządzających programami.

Dzięki proponowanym rozwiązaniom, można przesunąć w czasie konieczność przekazywania środków krajowych na realizowane projekty, udzielając dotacji składających się w całości ze środków unijnych. Oznacza to m.in. odciążenie dla budżetu państwa, który nie będzie musiał pożyczać lub wykorzystywać środków własnych już w pierwszej fazie wielu inwestycji.

Ułatwienia w dostępie do środków UE

I. Zmiany w przepisach środowiskowych

Zakończono proces zmian prawnych w zakresie ochrony środowiska. Uchwalona *ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, wprowadza uproszczenia w postępowaniu administracyjnym skracając o połowę czas trwania procedur środowiskowych w procesie inwestycyjnym. Znowelizowane przepisy pozwalają na zgodną z przepisami

unijnymi realizację projektów.

II. Projekty generujące dochód

Do tej pory projekty, które przynosiły dochody w wielu przypadkach nie mogły otrzymać pełnego dofinansowania unijnego. Do wyliczenia kwoty dotacji stosowano tzw. mechanizm luki w finansowaniu, którego zastosowanie powodowało obniżenie poziomu dotacji.

Obecnie mechanizmu tego nie muszą stosować beneficjenci, którzy zamierzają realizować inwestycje o wartości do 1 mln euro. Ponadto, całkowicie z tego obowiązku zwolniono beneficjentów starających się o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego. Oznacza to, że otrzymają oni dofinansowanie projektów w pełnym możliwym wymiarze (max. 85 proc.).

III. Zamówienia publiczne - ułatwienia dla przedsiębiorców

W 2008 r. zmieniono Prawo zamówień publicznych, w celu zapewnienia pełnej zgodności regulacji krajowych z dyrektywami UE, a także dalszego uelastycznienia procedur.

Po pierwsze rozszerzono możliwość poprawiania omyłek przez startującego w przetargu. Do tej pory nawet błąd nie mający znaczenia dla treści oferty oznaczał wyeliminowanie przedsiębiorcy z przetargu (np. błąd w wycenie kloszy do lamp w jednej z ofert na realizację inwestycji drogowej spowodował konieczność wyboru oferty znacząco droższej). Po drugie, wprowadzono nieograniczoną możliwość zlecenia podwykonawcom wykonania zamówienia. Po trzecie, o zamówienie mogą się ubiegać także przedsiębiorcy, którzy w chwili składania oferty nie dysponują odpowiednim potencjałem technicznym.

Zmiany oznaczają większy dostęp przedsiębiorców do zamówień publicznych, także tych, w które zaangażowane są pieniądze unijne oraz sprawiają, że wzrasta konkurencja w ubieganiu się o zamówienia. Realizacja projektu może zatem przebiegać sprawniej i taniej.

IV. Proste fundusze

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zainicjowało w 2008 roku akcję „Proste Fundusze”. Celem tego przedsięwzięcia jest wprowadzanie zmian w procedurach dotyczących realizacji projektów służących ich maksymalnemu uproszczeniu oraz uczynienie starań o dofinansowanie procesem przyjaznym dla projektodawców. Wspomniana inicjatywa jest również przejawem otwartości administracji na sygnały płynące od obywateli albowiem większość wprowadzanych zmian jest wynikiem analizy postulatów zgłaszanych bezpośrednio przez osoby zajmujące się praktycznymi aspektami realizacji projektów dofinansowywanych ze środków Unii Europejskiej. Powyższe propozycje są przedmiotem prac działającego pod przewodnictwem Ministra Rozwoju Regionalnego *Zespołu ds. uproszczeń systemu wykorzystania środków funduszy Unii Europejskiej*.

V. Przyjazne prawo

Wprowadziliśmy zmiany do *ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*. Dotyczą m.in. procedury odwoławczej i dają potencjalnym beneficjentom możliwość podważania wyników oceny ich wniosków, włącznie z odwołaniami do sądu administracyjnego. Wzmacnia to przejrzystość i obiektywizm procesu wyboru projektów.

Nowe przepisy precyzują też zakaz wprowadzania jakichkolwiek zmian w regułach konkursów w trakcie ich trwania, które szkodziłyby uczestniczącym w nich potencjalnym beneficjentom.

VI. Koordynacja i planowanie na rzecz większej efektywności

Począwszy od 2009 r. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego – w porozumieniu z właściwymi instytucjami – wyznacza cele wydatkowania środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności na dany rok – w 2009 r. 16,8 mld zł. Koncepcja ta zakłada określanie docelowego poziomu wydatków certyfikowanych do KE który pozwoli uniknąć kumulacji wydatków w 2013 roku, co jest szczególnie ważne w kontekście stabilności budżetu państwa. Kwoty wyznaczone w ten sposób na każdy rok, będą przyjmowane jako cele przez Radę Ministrów, która będzie miała także nadzór nad ich realizacją.

VII. Pomoc publiczna - przejrzystej i mniej rygorystycznie

Jedną z najistotniejszych zmian polega na tym, że przedsiębiorca może rozpocząć prace związane z realizacją projektu już po złożeniu do właściwej instytucji wniosku o przyznanie pomocy (do tej pory prace mogły rozpocząć się dopiero po uzyskaniu przez przedsiębiorcę potwierdzenia o uzyskaniu wsparcia).

Źródło: MRR